

PODIUM CIRCULAIR

PROJECTPLAN

1. Inleiding

De provincie Noord-Brabant wil zich nadrukkelijk profileren als een regio van circulaire economie, ontwikkeling en samenwerking. Een breed begrip dat raakt aan aspecten als duurzaamheid, biobased economie, slimme energie, mobiliteit, hightech, agricultuur, inkoop en deeleconomie. Binnen Brabant worden op al deze terreinen initiatieven ontwikkeld om een transitie van lineair denken en produceren naar een circulaire samenleving te bevorderen. Denk aan initiatieven als de Verspillingsfabriek, De Kleine Aarde, Ecodorp Boekel, Rijtven (ORVO) in Deurne, MOED Tilburg en De Dommelstroom uit Sint-Michielsgestel. Het bedrijfsleven toont zich ook bijzonder actief, zoals Philips Medical systems en Philips Lighting, Desso Carpets, Spark campus Heijmans, MTD Watermanagement uit Tilburg en Sanders Machinebouw in Liempde.

Denk ook aan alle voorbeelden waaruit de circulaire ambitie van Brabant spreekt en waarbij deze regio op een aantal terreinen inmiddels een voorhoedepositie inneemt, in het bijzonder op het gebied van biomimicry, biobased, energie en water. Maar waar ligt de verbinding tussen de verschillende – vaak technische of instrumentele – geïsoleerde projecten? En wie vertelt het verhaal naar de buitenwereld, waar is de deeltjesversneller die ervoor zorgt dat er een maatschappelijke bewustwording op gang komt, wie zorgt ervoor dat burgers snappen waar het om gaat, dat mensen geraakt worden en beseffen dat circulair denken niet een modieuze trend is maar bittere noodzaak?

Het antwoord op die vragen vormt de basis van het werk van de stichting Podium Circulair en daarmee van de *Manifestatie Podium Circulair* in 2019. Kortweg **PODIUM CIRCULAIR 2019** [PC2019].

2. PODIUM CIRCULAIR 2019

Tijdens de manifestatie laten we zien wat de (podium)kunstenaars kunnen bijdragen aan transities naar een circulaire economie. Een circulaire manifestatie met een bundeling van activiteiten die interessant zijn voor een breed publiek. Waar grenzen worden verlegd, een nieuwe taal en nieuwe beelden worden aangereikt. Waar het gaat om inspireren en verbinden, versnellen en verbazen. Het publiek ervaart en beleeft dat veranderen uitdagend is, en dat het schijnbaar onmogelijke mogelijk

wordt. Het theatrale staat centraal in deze circulaire manifestatie. Het theater en het podium benutten we als spiegel van de samenleving.

Ons doel is podiumkunsten een wezenlijke rol geven in het verbinden van de verschillende – vaak geïsoleerde - circulaire initiatieven door het bijeenbrengen van een netwerk van bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties, kunstenaars en betrokken burgers om door ontwerp en toepassing gezamenlijk te onderzoeken hoe de gewenste profilering van circulaire economie een stap verder kan worden gebracht. En dan niet alleen de usual suspects maar door de combinatie van activiteiten en thema's ook de tot op heden minder betrokken groepen en personen. Met behulp van acteurs, van circusartiesten, van performers, dichters en social designers worden ervaringen gedeeld, komt een voorstelling of productie tot stand waarvan iedereen deelgenoot dan wel toeschouwer kan zijn waardoor de samenhang tussen de kunsten en de circulaire economie een podium én publiek krijgt.

Wij hebben **Merlijn Twaalfhoven** uitgenodigd het **curatorschap** van de programmering van Podium Circulair 2016 op zich te nemen. Deze programmering zal in een nauwe samenwerking worden ontwikkeld met zijn z.g. Turnclub (<https://turnclub.org>). Merlijn en zijn Turnclub zijn ervan overtuigd dat grote maatschappelijke vraagstukken om een kunstenaars-mindset vragen. De Turnclub beoogt een brug te slaan tussen kunst, organisaties, beleidsterreinen en maatschappelijke vragen. Op drie verschillende manieren komen zes thema's aan bod:

1. In zes korte TED-talks van ±15 minuten verspreid over het festival.
2. In een serie van zes korte workshops, elk van 1 uur op zondag. Apart of als één cursusdag te volgen.
3. In een serie van zes intensieve workshops verspreid over drie dagen, elk van 2,5 uur.

3. Focus PODIUM CIRCULAIR 2019

Doen is het nieuwe denken, of anders gezegd tijdens de manifestatie willen we projecten tonen waarin de circulaire ontwikkelingen centraal staan. De thema's zijn (zie hoofdstuk 5):

- Het circulaire landschap van de toekomst
- Duurzame culturele festivals
- De rol van de kunsten in de circulaire ontwikkeling
- De participatie samenleving.

Binnen deze thema's ligt een focus op culturele interventies in de sectoren landbouw en natuur, waarbij onderwerpen als energie en water, voedsel en verspilling, klimaat

en bodemgesteldheid aan de orde komen. De manifestatie beoogt een verbinding te leggen tussen natuur(behoud) en -educatie, cultuur en circulaire landbouw.

De manifestatie wordt gehouden op De Kleine Aarde. Een originele **Vlaamse Schuur** (volledig circulair opgebouwd uit oud en geleend materiaal) wordt ingericht als centrum voor informatie en educatie. Deze Vlaamse Schuur moet gaan tonen hoe - door verbetering van de waterhuishouding, productie van brandstof, bescherming van de natuur en het herstellen van landschap en bodem - we kunnen komen tot een voedselvoorziening die mens en natuur in harmonie samenbindt.

PODIUM CIRCULAIR 2019 wordt het podium voor circulaire projecten die een relatie hebben met Klimaat & Energie, Ecologie, Biodiversiteit en Biomimicry. Gepresenteerd worden initiatieven die deels al gerealiseerd, of nog in ontwikkeling zijn. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding voor discussie en debat, voor inspiratie en interactie, en voor vertelling en versnelling door de interventie van kunstenaars en social designers. Enkele voorbeelden: poetry over klimaat (tevens presentatie van gedichtenbundel), theaterproductie De Garnaal, Lucas de Man (de varkensproblematiek), kunstenaar Ritchie van Daal (de natuur als inspiratiebron), presentatie van eigen werk van Matthijs Bosman, Cornel Bierens en Sjaak Langenberg en mogelijk een muziekproject van Merlijn Twaalfhoven.

In het publieksprogramma van podiumkunsten, circuskunsten, muziek en literatuur zal een relatie worden gelegd met de doelstellingen en uitgangspunten van PODIUM CIRCULAIR. Concreet houdt dit in dat er opdrachten voor voorstellingen en presentatie worden gegeven aan makers en/of gezelschappen. In het kader van de educatieve doelstellingen wordt onderzocht of er een speciaal programma voor de basisscholen kan worden ontwikkeld.

Een en ander zal worden gegoten in een groeiconcept voor een periode van 3 jaar. De start in 2019 is een try-out in een compacte vorm op het terrein van De Kleine Aarde in Boxtel.

Doel en Resultaat

Podium Circulair beoogt met deze manifestatie haar partners, deelnemers en financiers ervan te overtuigen dat kunstenaars een waardevolle bijdrage kunnen leveren om circulaire initiatieven te verbinden, naar buiten te brengen, en om bedrijven te inspireren om ook in het eigen netwerk/deelonderwerp voor een dergelijke aanpak te gaan. PC2019 is een **platform evenement** waar de projecten en voorstellingen een stevigere basis krijgen voor een doorontwikkeling in de nieuwe circulaire samenleving. De meerjarige doelstelling van verbinden en samenwerken betekent ook dat de circulaire gedachte niet beperkt blijft tot incidentele contacten, maar dat er gewerkt wordt aan een groeiend **netwerk** van partners en stakeholders en aan een profilering van Noord-Brabant als belangrijke circulaire regio.

Door de **broedplaatsfunctie** van de manifestatie kunnen partners, deelnemers en bezoekers een interessante kruisbestuiving realiseren. De rol van de locatie, het mixen van een culturele festivalsfeer met een duurzame manifestatie moet leiden tot een bijzonder circulair en cultureel evenement dat in staat is bezoekersaantallen te laten groeien.

De **olievlekwerking** van PODIUM CIRCULAIR 2019 wordt zichtbaar door meer bewustwording bij meer mensen van de noodzaak van een circulaire samenleving, meer verbinding tussen het Brabantse bedrijfsleven en circulaire initiatieven en meer en betere relaties van het Brabants Bedrijfsleven met de wereld van kunst en cultuur en dus ook meer kansen op werkgelegenheid voor kunstenaars en artiesten

4. Hoofdlijnen manifestatie Podium Circulair 2019

In de programmering zullen vier hoofdthema's, zoals beschreven in hoofdstuk 3, en een verbindend rode-draad programma herkenbaar zijn. Deze vier thema's kennen ieder een eigen inhoudelijke oriëntatie en worden gedragen door een eigen netwerk. Vanuit deze positie wordt de cross-over naar de andere thema's gezocht. Elk van de vier thema's vult een eigen onderdeel van de manifestatie in met voorstellingen, presentaties, workshops, debat.

In het publieksprogramma staat juist de cross-over benadering centraal. Hierin worden activiteiten opgenomen die een divers publiek trekken zodat onverwachte ontmoetingen plaatsvinden. Deze vormen de verbinding tussen de vier thema's en zullen gedurende de manifestatie te zien zijn in de vorm van onder meer exposities, kleinere voorstellingen en workshops.

Het circulaire landschap van de toekomst

Dit thema wordt ingevuld in een samenwerking met het Nationaal Landschap Het Groene Woud, de Landschapstriënnale en het Van Gogh National Park. Centraal staat de spanning die het gevolg is van de grote maatschappelijke opgave op het gebied van stedelijke uitbreiding, duurzame energievoorziening, klimaatadaptatie. Wij onderhouden contacten met Joop Mulder, oud-directeur van Oerol en verantwoordelijk voor SENSE of PLACE over de toepassing van landschapskunst. Tijdens een van onze presentaties heeft Marco Vermeulen, landschapsarchitect en ontwerper programma Landschapstriënnale 2020, zijn visie weergegeven.

De rol van de kunsten wordt artistiek gezien het meest uitdagende programmaonderdeel. Uitvoerende kunstenaars staan centraal, werving ook in samenwerking met BKKC en The Turnclub. Een rijk palet aan voorstellingen en performances worden geanalyseerd en bediscussieerd door de kunstenaars én de professionals op het gebied van circulariteit. Op de agenda staan voorstellingen en/of concerten – podium en/of theatertent, zoals

- Theatergezelschap de Kwekerij van Joris van Midden
- Lucas de Man en de stichting Nieuwe Helden
- Matthijs Bosman, Cornel Bierens, Sjaak Langenberg - beeldende kunst
- Merlijn Twaalfhoven, Bart van Dongen, muziektheater
- Openluchttheater (met de Kwekerij-Tilburg)
- TedX – bijeenkomsten nationaal en internationaal
- Performances (bouwen van een “Vlaamse Schuur”)
- Workshops en masterclasses met o.a. Tabo Goudswaard, Gerard Rooijackers.
- Radio en TV – Omroep Brabant, Tegenlicht, enz – Studio

De participatie samenleving

Het vierde blok is gericht op het “grote” publiek, afkomstig uit de regio van Breda tot Helmond. De grote en kleine voorstellingen van de eerste drie thema’s zijn hier in een aantrekkelijk programma te zien, maar nu zonder de backstage evaluaties en discussies achteraf. Hier moeten de artistieke kwaliteiten autonoom de ruimte krijgen, waarbij de voorstellingen het publiek activeren. Een specifiek element hierin is een aantal educatieve activiteiten voor kinderen. Hierin wordt samengewerkt met basisscholen, IVN, Het Groene Woud.

Het rode-draad programma

Een aantal programma delen zullen de hele manifestatie toegankelijk zijn, met zowel een publieke als een professionele betekenis en als een rode draad door de manifestatie lopen.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- Theatervoorstellingen
- Film en video annex vlog – circulaire bioscoop
- Dicht Slam Rap – presentatie dichtbundel
- Literaire theaterproductie “De Garnaal”

Duurzame culturele festivals

Een bijzonder onderdeel van PC2019 is de beursvloer die ter beschikking staat van ondernemers, leveranciers en festivalorganisatoren met belangstelling voor de verduurzaming van culturele festivals. Uitgenodigd worden leveranciers met een duurzaam aanbod van (theater)technische en organisatorische faciliteiten, die actief zijn op het terrein van energie en water als ook van voedsel en afvalverwerking. Lees verder hoofdstuk 8

5. Internationalisering

Internationalisering van culturele, ecologisch en economische activiteiten staat reeds jaar en dag in de belangstelling. In Europees verband wordt dit als een noodzaak gezien. Kunst, ecologie en economie hebben per definitie een grensoverschrijdende werking, niet alleen als discipline maar ook in geografisch opzicht. Het kijken naar, leren van en samenwerken met onze burens is blik verruimend. Een belangrijk aandachtspunt is het verminderen van de barrièrewerking van de grens. Kunst en cultuur, in relatie tot natuur, worden gezien als kansrijk om dit te bewerkstelligen, getuige de z.g. Interreg regeling die is ingevoerd voor samenwerking van projecten in Nederland en Duitsland.

De eerste contacten met het secretariaat van de interreg-regeling Duitsland-Nederland zijn gelegd. Een dergelijk initiatief wordt ook aan die zijde mogelijk geacht. We zijn in samenwerking met Interreg Duitsland- Nederland in Duitsland op zoek naar een organisatie of platform dan wel een festival of project dat in zijn programma en beleid ook haar focus heeft op Circulaire Economie, Natuur en Cultuur. Met een partnerproject in Duitsland zal een samenwerking worden voorbereid voor de periode 2019-2021. Deze internationale ambitie wordt gezien als een wezenlijk onderdeel van PC2019 maar wordt separaat ontwikkeld en begroot en maakt dus geen deel uit van de PC2019-begroting.

6. Beursvloer voor culturele festivals

In het kader van het **meerjarig verdienmodel** worden de – commerciële – activiteiten ondergebracht in een zelfstandige productieorganisatie met een eigen begroting. Het plan is om aan het inhoudelijk programma van PC2019 een **beursvloer** toe te voegen. Deze beursvloer staat ter beschikking aan ondernemers, leveranciers en festivalorganisatoren die belangstelling hebben voor de **verduurzaming van culturele festivals**. Uitgenodigd worden leveranciers die een duurzaam aanbod presenteren in (theater)technische en organisatorische faciliteiten, die actief zijn op het terrein van energie en water als ook van voedsel en afvalverwerking.

Voor deze beurs zullen alle culturele festivals in Nederland en Vlaanderen worden uitgenodigd. De beursvloer wordt ondergebracht in een zelfstandige organisatie met winstoogmerk die separaat van PC2019 wordt opgericht. De netto-opbrengsten van deze beursvloer komen ten goede aan de financiering van de manifestatie PC2018. Op deze manier kan voor de periode van 3 jaar deze beursvloer werken aan haar **eigen verdienmodel**. Onderzocht moet worden of een zelfstandige rechtspersoon deze kansen op extra inkomsten van de kant van het bedrijfsleven en daar ter beschikking staande subsidiefondsen kan vergroten.

De beursvloer wordt ingevuld met onder andere het VVEM, de Verenigde Culturele Festivals in Nederland en de VNPF (branchevereniging Nederlandse Poppodia en Festivals), de VVM (Vereniging van Milieukundigen) en toeleverende bedrijven als

MTD Pure Water, de Gigant Podia, Frank van Ham Tenten, One for the Road Catering, Stagelight Licht en Geluid, enz.

Centraal staat de implementatie van haalbare innovatieve circulaire technologie voor water, energie, eten en drinken in combinatie met kennisoverdracht, bewustwording bij publiek en uitvoerenden. Nieuwe theatervormen en technieken die daar bij passen worden gepresenteerd met specifieke producties. In hoofdlijnen ziet het programma van dit onderdeel als volgt uit:

- Informatie en documentatie, workshops
- Beursvloer - tentoonstellingsaccommodatie
- Presentaties gerealiseerde projecten – expositieplek en/of beursvloer
- Presentatie startups - expositieplek en/of beursvloer
- Presentaties in ontwikkeling zijnde projecten - expositieplek en/of beursvloer

7. Financiering PC2019

De begroting is een onderdeel van de jaarbegroting van de stichting PODIUM CIRCULAIR. De begroting is modulair in de kostenplaatsen ingericht. De begroting van de manifestatie PC2019 maakt hiervan deel uit. In de bijgevoegde begroting is de specificatie van de personele kosten als tweede werkblad opgenomen. In deze specificatie zijn de kosten op basis van het ZZP-uurtarief van € 65 exclusief BTW verwerkt. Het verschil tussen deze begrote kosten en de werkelijk uit te betalen kosten is het sponsorbedrag dat aan de inkomstenkant weer in de begroting is verwerkt.

Naast de bijdrage van het Brabant C Fonds zal ook een beroep worden gedaan op Culturele en/of Economische fondsen, op sponsors, partners en derden. Aan het publiek zal een bijdrage worden gevraagd.

De initiële investeringskosten van de **Vlaamse Schuur** worden volledig extern gefinancierd. De z.g. dagkosten zoals huur, nutsvoorzieningen en personele bezetting worden begroot in de begroting van PC2018. Indien de financiering voor deze Vlaamse Schuur niet op tijd rond is zal een vervangende voorziening worden ingezet.

De financiële exploitatie van de beursvloer is – zoals beschreven in hoofdstuk 8 – selfsupporting. Het positieve resultaat van de **beursvloer** komt ten goede aan de exploitatie van de PC2019 en/of wordt gereserveerd voor activiteiten in de komende jaren.

Hetzelfde is van toepassing op de begroting van de **internationale ambitie** in het kader van de **Interreg** regeling Duitsland-Nederland, zie hoofdstuk 8. Deze maakt deel uit van de PC2019-begroting zodra dit onderdeel een sluitende exploitatie heeft gerealiseerd en er afspraken zijn gemaakt met een partner in Duitsland.

Na evaluatie van Podium Circulair 2019 zal een meerjarenbegroting worden opgesteld tot en met 2021.

Stichting en bestuur

PODIUM CIRULAIR is binnen het kader van de Cultural Governance Code ondergebracht in een bestuursmodel. Mocht het als gevolg van de ontwikkelingen van het Project Podium Circulair in de toekomst noodzakelijk worden geacht over te stappen naar het Raad van Toezicht model, dan wordt daarin voorzien. Het bestuur bestaat uit 3 bestuursleden en wordt daarbij geadviseerd door een Raad van Advies. De werkzaamheden van de Raad van Advies zijn vastgelegd in een huishoudelijk reglement.

Jaarlijks vindt voor het einde van het eerste kwartaal daaropvolgend een evaluatie plaats van de activiteiten en werkzaamheden. De conclusies worden beschreven in een jaarverslag.

Boxtel, 18 april 2018
Projectgroep Podium Circulair

Merlijn Twaalfhoven over Podium Circulair 2018:

De denk- en doe-werelden van kunstenaars, andere professionals en burgers zijn nu vaak gescheiden. De kunstenaar werkt doorgaans op andere plekken en met andere mensen dan ondernemers, wetenschappers, hulpverleners, etc. Wij geloven in cross-overs tussen disciplines om elkaars uitgangspunten te bevragen en blinde vlekken zichtbaar te maken. Alleen door middel van het doorbreken van scheidslijnen in denken, organiseren en handelen, kunnen we de kracht mobiliseren waarmee we werkelijk een turn in de samenleving kunnen maken. Een omslag naar duurzaamheid die begint bij een mentaliteit van verbintenis, verantwoordelijkheid, zorg en samenhang.